

Magus mõnus must sõstar

Mustal sõstral on palju häid sorte, nii uusi kui vanu.

Üldiselt on tänavu hea sõstrasaak, ehkki õitsemise ajal tekkis väike kartus. Nimelt sattus põhjarannikul minu aias õitsemise teine pool kuumale ajale, mil õhutemperatuur oli päeval 25° ringis. Väga kiire õitsemise tõttu ei jõudnud õied viljastuda. Pealegi oli sel ajal tolmeldajaid putukaid vähevõitu (kimalasi on tänavu üldse vähe).

Selle tagajärjel varises enamikul sortidest peaaegu pool tarja. Õnneks on aga tarju palju ning kogusaak seetõttu eriti ei kannata, kui vaid põõsastel niiskust jätkuks. Kergel mullal ja kõrgemal maal kevadel võimsalt arenenud taimed vajavad saagi valmimise ajal kindlasti lisakastmist.

Minu aias said sel aastal varaseima sordi 'Sejanets Golubki' esimesed marjad söömisküpseks juuni viimastel päevadel. See sort näitab ennast tänavu taas heast küljest, olles seega üks väheseid sorte, mis juba 30 aastaks püsima jäänud.

Eesti sordilt 'Varmas' sai esimesi marju umbes nädal hiljem, järgnesid 'Minai Šmörjov' ja 'Belorusskaja sladkaja'. Kaks esimest väärivad jätkuvalt kiidusõnu, viimase saak on aga tänavu üsna kesine (ebasobiva õitsemisaja tõttu).

Heast küljest näitavad end ka uued Eesti sordid 'Elo' ja 'Karri' ning välismaised 'Polar', 'Bagira', 'Lentjai', 'Otelot', 'Tšornõi Žemtšug', 'Intercontinental' ja 'Svita Kievskaja'. Vanematest väärivad endiselt kiitumist 'Zagadka' ja 'Pamjati Vavilova'. Vana sort 'Ojebyn' on samuti saagikas, kuid viljade suurus kipub tagasihoidlikuks jääma.

Hea saagiga üllatab Eesti maasort 'Mede must'. Tema puuduseks võib aga pidada liigset põõsa laiuvust ja vajadust toetada. Samas pole ta siiani haigusi ega kahjureid külge võtnud.

Suhteliselt väikeseks ja ebaühtlaseks jäävad marjad sortidel

KAJA KURG

LEMMIKSORT

Tulge degusteerima!

Musti, punased ja valgeid sõstraid saab maitsta ning sorte võrrelda:

- 19. juulil Evika marjapäeval Harjumaal Sakus uurimiskeskuses (algus kl 12).
- 3. augustil Lillerallil Karla küla aiakülastuspäeval Harjumaal Kose vallas Roogojala talus (algus kl 10).
- 10. augustil Karukäpa talu suurel marjapäeval Sauga vallas Pärnumaal (algus kl 10).
- 16.–18. augustini Ellamaa aianduspäevadel Nurga Püükoolis Harjumaal.
- 24. ja 25. augustil Saare-Tõrvaaugu aiapäevadel Vändra vallas Pärnumaal.
- 14. septembril Võhma taimelaadal Viljandimaal.

Täpsem info: www.aiatark.ee

'Hedda' ja 'Triton'. Vana sort 'Bogator' on viimastel aastatel täielikult taandarenenud.

On tõsiasi, et taime kasv sõltub asukohast (mullalõimimisest, -niiskusest, väetamisest, ümbritsevast taimestikust, maaväljadest). Haiguste ja kahjurite puhangud on ikka aastati erinevad olnud, nii ka tänavu. Viimased paksu lume ja sula maaga talved on olnud lume all talvitavatele kahjustajatele eriti heaks kasvulavaks. Seetõttu on nende mõju taimedele vägagi tuntav.

Samas sõltub haiguste-kahjurite vohamine või taandumine paljuski kasvuaja ilmaoludest. Kui eelmisel aastal esines näiteks sordi 'Sejanets Golubki' viljadel märgatavalt hahkhallitust, siis tänavu pole sellest siiani (10. juuli – toim) mitte ühtegi märki. Suuremate sõstrakasvatatajate kogemuste põhjal vaheldub ka sõstra-pahklesta kahjustus aastati üsna märkimisväärselt.

Sõstraroostet ilmnes nii eelmise kui selle suve esimesel poolel paiguti osal sortidest (tänavu siiski vähem). Selgusele olen jõudnud aga selles, et negatiivsed maaväljad ja veesooned avaldavad ka sõstarde kasvule olulist mõju. Iseasi, kuidas neid täpselt määrata ja istutuskohta valikul arvestada saab. Sellel teemal ootaksin kaasamõtlejaid.

Sortide valikul vaadake kindlasti tänavu täiendatud soovitussortimenti: www.aiatark.ee.

Nii nagu neljal viimasel suvel, pakun ka tänavu sõstarde valmimise ajal huvilistele võimalust sorte degusteerida ja istikuid osta. Üritustel saab ülevaate sordivaatluste uusimatest tulemustest ning paljudes olevate sortide eelistest ja puudustest, samuti tuleb jutuks sõstarde istutamine, hooldamine, ning haiguste-kahjurite tõrje.

VÄINO ESKLA